

Andersson, Johansson och en dag med ditt namn

Berättelse

I Sverige slutar väldigt många efternamn på “-son”. Andersson är det vanligaste efternamnet i Sverige. Enligt SCB hade ungefär 222 000 personer det namnet i slutet av år 2021. Andra vanliga namn är Johansson, Karlsson, Nilsson och Eriksson. Alla slutar på “-son”.

Varför är det så? Förr fick barnet inte ett fast efternamn. I stället tog man pappans namn och la till “son”. Anders son blev Andersson. Erik son blev Eriksson. Det kallas patronymikon. För flickor sa man “dotter”, till exempel Andersdotter. Men de namnen blev inte fasta efternamn. De försvann ungefär år 1900.

I dag är efternamnet fast. Man kan också byta efternamn. Då skickar man en ansökan till Skatteverket. Sedan år 2017 finns det en lag om namn. Det är gratis att byta till ett namn som redan minst 2 000 personer har.

I Sverige finns det också namnsdagar. I almanackan står det olika namn på varje dag. Om ditt namn står på en dag, har du namnsdag den dagen. En namnsdag är ingen ledig dag. Men många säger “grattis på namnsdagen” till den som har namnsdag. Det är ett trevligt sätt att tänka på varandra.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
efternamn	namnet som hela familjen ofta har, t.ex. Andersson
vanlig	något som finns ofta eller hos många
förr	för länge sedan; i gamla tider
fast	något som inte ändras; bestämt
ansökan	ett papper man skickar för att be om något
Skatteverket	en myndighet i Sverige
lag	regler som alla i landet måste följa
gratis	något som inte kostar pengar
almanacka	en kalender med alla dagar på året
namnsdag	en dag då ditt namn står i almanackan

Läsförståelsefrågor

1. Vilket är det vanligaste efternamnet i Sverige?
 1. Johansson.
 2. Andersson.
 3. Eriksson.
2. Varför slutar så många efternamn på “-son”?
 1. För att man förr tog pappans namn och la till “son”.
 2. För att alla heter samma sak.
 3. För att det är ett nytt mode.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Man ansöker om att byta efternamn hos Skatteverket.
 2. Det kostar alltid mycket pengar att byta efternamn.
 3. En namnsdag är en ledig dag från jobbet.
4. Vad är en namnsdag? Svara med egna ord.
5. Vad säger många till en person som har namnsdag?

Diskussionsfrågor

- Vad betyder ditt efternamn? Vet du var det kommer ifrån?
- Finns det namnsdagar där du kommer ifrån? Hur firar man dem?
- Skulle du vilja byta ditt efternamn? Varför eller varför inte?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om ditt namn. Vad heter du i för- och efternamn, och vem fick du ditt namn av?